

DECIZIE

17 septembrie 2014

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul – Iulia Sîrcu

Judecătorii – Ion Corolevschi și Vera Macinskaia

examinînd, fără participarea părților, recursul declarat de Sergiu Bejan, acționînd în interesele Aureliei Dondiuc, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Dondiuc Iurie împotriva Aureliei Dondiuc și intervenientului accesoriu Direcția pentru protecția drepturilor copilului Centru mun. Chișinău cu privire la determinarea domiciliului copilului minor și încasarea pensiei pentru întreținerea copilului minor și la acțiunea reconvențională a Aureliei Dondiuc împotriva lui Dondiuc Iurie și intervenientului accesoriu Direcția pentru protecția drepturilor copilului Centru mun. Chișinău cu privire la determinarea domiciliului copilului minor și încasarea pensiei de întreținere a copilului minor, împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 29 mai 2014, prin care a fost restituită cererea de apel depusă de Dondiuc Aurelia,

c o n s t a t ă

La 27 martie 2013, Dondiuc Iurie a depus o cerere de chemare în judecată împotriva Aureliei Dondiuc și intervenientului accesoriu Direcția pentru protecția drepturilor copilului Centru mun. Chișinău cu privire la determinarea domiciliului copilului minor și încasarea pensiei pentru întreținerea copilului minor.

În motivarea acțiunii reclamantul Dondiuc Iurie a invocat că în procedura Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău se află spre examinare pricina civilă privind desfacerea căsătoriei intentată la acțiunea Aureliei Dondiuc.

Declarară reclamantul că pîrîta a părăsit familia în luna mai 2012 și nu acordă nici un ajutor financiar pentru întreținerea fiicei minore Dondiuc Cătălina, a.n. 19 iunie 1996.

Afirmă Dondiuc Iurie că de unul singur a suportat toate cheltuielile de întreținere a copilului minor. Mai mult decît atît, din cauza stării de sănătate precare a fiicei este nevoit să procure medicamente costisitoare și să frecventeze diferite secții de reabilitare.

Menționează reclamantul că pîrîta și-a întemeiat o altă familie, iar fiica Dondiuc Cătălina, a.n. 19 iunie 1996, a rămas la îngrijirea sa.

Astfel, consideră Dondiuc Iurie că domiciliul copilului minor trebuie să fie împreună cu el, unde sunt toate condițiile, care îi asigură un trai decent pentru creștere, dezvoltare și educație normală.

Solicită Dondiuc Iurie să fie determinat domiciliul copilului minor Dondiuc Cătălina, a.n. 19 iunie 1996, împreună cu el, să fie încasat din contul Aureliei Dondiuc în beneficiul său pensia pentru întreținerea copilului minor în sumă bănească fixă în mărime de 3500 lei lunar începând cu 10 mai 2012, de când a plecat pîrîta din familie, pînă la atingerea majoratului a fiicei Dondiuc Cătălina, a.n. 19 iunie 1996.

La 17 iunie 2013, Dondiuc Aurelia a depus o cerere reconvențională împotriva lui Dondiuc Iurie și intervenientului accesoriu Direcția pentru protecția drepturilor copilului Centru mun. Chișinău cu privire la determinarea domiciliului copilului minor și încasarea pensiei de întreținere a copilului minor.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că la 08 iulie 1989, a înregistrat căsătoria cu pîrîtul Dondiuc Iurie în s. Țaul r-l Dondușeni, fapt trecut în registru de acte de stare civilă sub nr. 17. Din căsătorie au doi copii: Dondiuc Cristina, a.n. 08 iunie 1990 și Dondiuc Cătălina, a.n. 19 iunie 1996, ultima fiind minoră.

Dat fiind faptul că relațiile de familie nu au fost posibile de menținut a fost nevoită să înainteze o acțiune în instanța de judecată privind desfacerea căsătoriei, iar prin hotărîrea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 12 aprilie 2013, căsătoria dintre Dondiuc Iurie și Dondiuc Aurelia a fost desfăcută.

Menționează reclamanta Dondiuc Aurelia că la 27 martie 2013, pîrîtul Dondiuc Iurie s-a adresat în instanța de judecată cu o acțiune civilă împotriva ei prin care a solicitat determinarea domiciliului copilului minor Dondiuc Cătălina, a.n. 19 iunie 1996 împreună cu el și încasarea din contul ei în beneficiul lui a pensiei pentru întreținerea copilului minor în sumă bănească fixă de 3500 lei pînă la atingerea majoratului fiicei.

Consideră Dondiuc Aurelia că acțiunea civilă înaintată de pîrît este neîntemeiată, avînd un caracter de răzbunare pe faptul că a divorțat de acesta și nicidecum de a fi protejate interesele minorei Dondiuc Cătălina. Ba dimpotrivă, pîrîtul prin acțiunea civilă înaintată are ca scop învrăjbirea relațiilor dintre mamă și fiică, transformînd prezența minorului drept monedă de schimb pentru eventuală partajare a bunurilor care au fost dobîndite în devălmășie între aceștia pe parcursul vieții în comun, fapt ce a fost declarat într-o discuție purtată dintre reclamantă și fiica sa Dondiuc Cătălina.

Mai mult decît atît, afirmă reclamanta că Dondiuc Iurie se află permanent în deplasări de serviciu, programul de lucru este pînă seara tîrziu, este implicat și în gărzi de noapte, și în astfel de împrejurări fiica minoră este lăsată fără supraveghere părintească.

Totodată, indică Dondiuc Aurelia că, întru evitarea stresului copilului, s-a adresat cu o cerere la Direcția pentru protecția drepturilor copilului Centru mun. Chișinău prin care a solicitat concursul autorităților pentru efectuarea unei evaluări psihologice a minorei Dondiuc Cătălina, a.n. 19 iunie 1996, dat fiind faptul că în ultima perioadă comportamentul acesteia era neobișnuit, este influențată negativ de către pîrît împotriva sa. În viziunea reclamantei este de neconceput faptul ca propriul copil să rămînă fără, dragostea, grija și căldura pe care o poate oferi doar mama.

Cere reclamanta să fie stabilit domiciliul fiicei minore Dondiuc Cătălina, a.n. 19 iunie 1996, cu ea; să fie încasat din contul lui Dondiuc Iurie în beneficiul său pensia de întreținere a fiicei minore în mărime de 1/4 din toate veniturile acestuia pînă la atingerea majoratului copilului.

La 10 septembrie 2013, Dondiuc Aurelia, a renunțat la acțiunea reconvențională, solicitînd încetarea procesului.

Prin încheierea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 10 septembrie 2013, a fost admis renunțul Aureliei Dondiuc la cererea reconvențională și încetat procesul în pricina civilă la acțiunea Aureliei Dondiuc împotriva lui Iurie Dondiuc și intervenientului accesoriu Direcția pentru drepturile copilului Centru mun. Chișinău privind determinarea domiciliului copilului minor cu mama și încasarea pensiei de întreținere a copilului minor.

Prin hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 11 octombrie 2013, acțiunea principală a fost admisă, a fost determinat domiciliul copilului minor Dondiuc Cătălina, a.n. 19 iunie 1996, cu tatăl Dondiuc Iurie, a fost încasat din contul Aureliei Dondiuc în beneficiul lui Dondiuc Iurie pensia pentru întreținerea copilului minor Dondiuc Cătălina, a.n. 19 iunie 1996, într-o sumă bănească fixă în mărime de 3500 lei, începînd cu 27 martie 2013 pînă la atingerea majoratului a fiicei minore, în rest pe acest capăt de cerere acțiunea a fost respinsă. A fost încasat din contul Aureliei Dondiuc în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 1081 lei. A fost încasat din contul Aureliei Dondiuc în beneficiul lui Iurie Dondiuc 6400 lei cu titlu de cheltuieli de judecată și 180 lei cu titlu de taxa de stat, iar în total 6580 lei.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 15 aprilie 2014, nu a fost dat curs cererii de apel depusă de către Dondiuc Aurelia, acordîndu-i termen pînă la 28 mai 2014 pentru lichidarea neajunsurilor, și anume, să depună apelul motivat cu anexarea dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 810 lei.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 29 mai 2014, a fost restituit apelul declarat de Aurelia Dondiuc împotriva hotărîrii Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 11 octombrie 2013, cu toate înscrisurile anexate la aceasta.

La 05 iunie 2014, Sergiu Bejan, acționînd în interesele Aureliei Dondiuc, (în baza mandatului seria nr. 0448960 din 04 septembrie 2013), a declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel, solicitînd admiterea recursului, casarea încheierii Curții de Apel Chișinău din 29 mai 2014, cu restituirea pricinii spre judecare în apel în faza primirii cererii de apel.

Recurentul, Sergiu Bejan, acționînd în interesele Aureliei Dondiuc, în motivarea recursului a indicat că instanța de apel a încălcat normele de drept procedural.

Recurentul menționează că încheierea contestată a primit-o la 13 iunie 2014.

În motivarea recursului Sergiu Bejan, acționînd în interesele Aureliei Dondiuc, a invocat că instanța de apel a indus în eroare apelanta, și anume, prin faptul că prin încheierea din 15 aprilie 2014, prin care nu s-a dat curs cererii de apel, a fost stabilită data ședinței de judecată pentru 29 mai 2014 ora 10⁰⁰, expediind Aureliei Dondiuc, pe lîngă încheierea menționată și citația pentru ședința de judecată.

Invocă recurentul că instanța de apel de nu ar fi expediat în adresa apelantei citația pentru ședința de judecată, aceasta ar fi depus în termen atît cererea de apel motivată, cît și dovada de plată a taxei de stat. Stabilirea de către Curtea de Apel Chișinău a datei ședinței de judecată și expedierea citației în acest sens a lăsat apelantei dreptul de a alege modalitatea de înlăturare a neajunsurilor indicate în încheierea din 15 aprilie 2014, și anume, în ziua fixată pentru ședința de judecată, iar ca consecință de a i se respecta dreptul la un proces echitabil și imparțial garantat de art. 6 CEDO și art. 20 din Constituția RM. La ședința de judecată din 29 mai 2014, apelanta a prezentat atît cererea de apel suplimentară, cît și dovada de plată a taxei de stat din 28 mai 2014 în sumă de 810 lei, astfel încadrîndu-se în termenul stabilit de către instanța de apel.

Mai invocă Sergiu Bejan, acționînd în interesele Aureliei Dondiuc, că Curtea de Apel Chișinău prin restituirea apelului a creat apelantei pericolul încălcării prevederilor art. 6 CEDO, care garantează dreptul oricărei persoane la judecarea în mod echitabil a cauzei, în mod public, într-un termen rezonabil, de către instanța independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî asupra încălcării drepturilor și obligațiilor cu caracter civil.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Din materialele dosarului rezultă că copia încheierii contestate a fost recepționată de către recurent la 13 iunie 2014, fapt ce se confirmă prin recipisele anexate la materialele cauzei (f. d. 151).

Astfel, instanța de recurs consideră că Sergiu Bejan, acționînd în interesele Aureliei Dondiuc, s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul în termen (f.d. 154, 158).

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii Curții de Apel Chișinău din 29 mai 2014, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Conform art. 3 pct. (1) lit. j) din Legea taxei de stat nr. 1216 din 03 decembrie 1992, pentru cererile de apel împotriva hotărîrilor instanțelor judecătorești se achită o taxă în cuantum de 75% din taxa ce urmează a fi plătită la depunerea cererii de chemare în judecată sau altei cereri (plîngeri), iar în cazul litigiilor cu caracter patrimonial – 75% din taxa calculată din suma contestat.

Prin prisma dispozițiilor art. art. 84, 364 alin. (1) și art. 365 alin. (4) CPC, se impune cu taxa de stat fiecare cerere de chemare în judecată (inițială și reconvențională), cererea intervenientului principal, cererea vizînd pricinile cu procedură specială, cererea de eliberare a titlului executoriu privind executarea hotărîrilor arbitrale, cererea de apel, cererea de recurs, precum și cererea de eliberare a copiilor (duplicatelor) de pe actele judecătorești. Cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărîre se atacă, cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii. La cererea de apel se anexează dovada de plată a taxei de stat dacă apelul se impune cu taxă.

Potrivit dispozițiilor art. 368 alin. (1) CPC, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu se dea curs cererii, acordînd apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Astfel, din materialele dosarului rezultă că Dondiuc Aurelia, ne fiind de acord cu hotărîrea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 11 octombrie 2013, a declarat apel împotriva acesteia. Cererea de apel a fost depusă contrar dispozițiilor art. art. 84, 364, 365 CPC, adică în cererea de apel nu au fost expuse motivele de fapt și de drept pe

care se întemeiază apelul, precum și fără anexarea dovezii de plată a taxei de stat (f.d. 120).

Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din 15 aprilie 2014, în conformitate cu prevederile art. 368 alin. (1) CPC, nu a dat curs cererii de apel depusă de Aurelia Dondiuc, acordându-i apelantei termen pînă la 28 mai 2014, să lichideze neajunsurile, și anume, să prezinte cererea de apel cu indicarea motivelor de fapt și de drept cu anexarea dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 810 lei. Totodată, explicîndu-i apelantei că în caz că nu se va conforma prevederilor prescrise, apelul va fi restituit în temeiul art. 369 alin. (1) CPC, iar chestiunea privind restituirea cererii de apel va fi soluționată în cadrul ședinței de judecată fixate pentru data de 29 mai 2014, ora 10⁰⁰ (f.d. 130-131).

Conform art. 369 alin. (1) lit. a) CPC, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1) CPC.

Prin încheierea din 29 mai 2014, Curtea de Apel Chișinău a restituit Aureliei Dondiuc, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) CPC, apelul declarat împotriva hotărîrii Judecătorei Centru mun. Chișinău din 11 octombrie 2013, cu toate înscrisurile anexate la aceasta (f.d. 148-149).

În conformitate cu dispozițiile art. 110 CPC, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Conform art. 113 alin. (1) CPC, dreptul de a efectua actul de procedură încetează o dată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța judecătorească (judecător).

Or, potrivit art. 115 CPC, la cererea participanților la proces, instanța judecătorească (judecătorul) poate prelungi termenul de procedură.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că nu pot fi reținute argumentele recurentului Sergiu Bejan, acționînd în interesele Aureliei Dondiuc, (în baza mandatului seria nr. 0448960 din 04 septembrie 2013), precum că instanța de apel se face vinovată de faptul că apelanta nu a lichidat în termen neajunsurile stabilite prin încheierea din 15 aprilie 2014, prin care nu s-a dat curs cererii de apel, adică instanța judecătorească de nu ar fi expediat în adresa apelantei citația pentru ședința de judecată, aceasta ar fi depus în termen atît cererea de apel motivată, cît și dovada de plată a taxei de stat. Stabilirea de către Curtea de Apel Chișinău a datei ședinței de judecată și expedierea citației în acest sens a lăsat apelantei dreptul de a alege modalitatea de înlăturare a neajunsurilor indicate în încheierea din 15 aprilie 2014, și anume, în ziua fixată pentru ședința de judecată. La ședința de judecată din 29 mai 2014, apelanta a prezentat atît cererea de apel suplimentară, cît și dovada de plată a taxei de stat din 28 mai 2014 în sumă de 810 lei, astfel încadrîndu-se în termenul stabilit de către instanța de apel, din următoarele considerente.

Astfel, în partea dispozitivă a încheierii din 15 aprilie 2014, Cureau de Apel Chișinău imperativ a indicat că Dondiuc Aurelia era obligată să lichideze neajunsurile cererii de apel cu prezentarea acestuia pînă la data de 28 mai 2014 și nu în ziua de 29 mai 2014, cînd urma să fie soluționată chestiunea privind restituirea cererii de apel. Prin urmare instanța de apel just a ajuns la concluzia că apelanta Dondiuc Aurelia nu a îndeplinit în termen indicațiile prescrise prin încheierea sus-vizată. Iar, faptul că

Dondiuc Aurelia a prezentat în cadrul ședinței de judecată din 29 mai 2014, apelul motivat cu anexarea achitării taxei de stat în sumă de 810 lei nu servește drept temei de a considera că apelanta s-a încadrat în termenul legal stabilit de instanța judecătorească, deoarece acest termen a fost deja depășit.

Cu atât mai mult cu cât, reieșind din prevederile legale sus-citate, recurentul dispunea de dreptul de a solicita instanței de apel acordarea unui termen suplimentar pentru prezentarea apelului motivat.

În conformitate cu art. 61 alin. (1) CPC, părțile sunt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Avînd în vedere că apelul nemotivat a fost depus la 06 martie 2014, instanța de recurs consideră că apelantul urma să depună diligența necesară pentru a face cunoștință cu hotărârea primei instanțe și să depună apelul motivat.

Or, potrivit jurisprudenței CEDO (cazul Kreuz contra Poloniei nr. 28249/95, cazul Malahov contra Moldovei nr. 32268/02) dreptul la un tribunal nu este absolut, acesta prin natura sa poate fi suspus limitărilor. Or, dreptul de acces la justiție, prin sine, cere reglementare din partea statului. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat că unele cazuri pot fi stabilite diferite limitări, inclusiv financiare, dreptului de acces al persoanei la o „instanță judecătorească” sau „tribunal” (Malahov contra Moldovei, §27). De asemenea, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a apreciat în hotărîrea Kreuz contra Poloniei (§ 60) că existența de plată a taxei de stat aferentă cererilor cu care sunt sesizate jurisdicțiile civile, nu poate fi considerată în sine drept o restricție adusă dreptului de acces la tribunal.

În circumstanțele enunțate, prin prisma jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că prin restituirea cererii de apel recurentului nu i s-a încălcat nici un drept protejat de Convenția Europeană pentru Drepturile Omului și Libertăților Fundamentale.

Astfel, din considerentele menționate și avînd în vedere că argumentele invocate în cererea de recurs sînt declarative și nu pot fi reținute, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că recursul este neîntemeiat și necesită să fie respins cu menținerea încheierii Curții de Apel Chișinău din 29 mai 2014.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e

Se respinge recursul declarat de Sergiu Bejan, acționînd în interesele Aureliei Dondiuc.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 29 mai 2014, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Dondiuc Iurie împotriva Aureliei Dondiuc și intervenientului accesoriu Direcția pentru protecția drepturilor copilului Centru mun. Chișinău cu privire la determinarea domiciliului copilului minor și încasarea pensiei pentru întreținerea copilului minor și la acțiunea reconvențională a Aureliei Dondiuc împotriva lui Dondiuc Iurie și intervenientului accesoriu Direcția pentru protecția

drepturilor copilului Centru mun. Chișinău cu privire la determinarea domiciliului copilului minor și încasarea pensiei de întreținere a copilului minor.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Ion Corolevschi

Vera Macinskaia